

دوره‌ی اول سه‌تار
ردیف استاد ابوالحسن صبا
دستگاه‌های ماهور و همایون

ویرایش
حسین مهرانی

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران ۱۳۹۷

فهرست نویسی ش از اشعار

سرشناسه	:	مهرانی، حسین، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور	:	دوره‌ی اول سه‌تار ردیف استاد ابوالحسن صبا، دستگاه ما زور و همایون / ویرایش حسین مهرانی.
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۲۴۵۶۷
مشخصات نشر	:	تهران: ماهور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۷۲ ص.: پارتیسیون؛ ۲۹X۲۲ س.م.
شابم	:	۹۷۹-۰-۸۰۲۶۲۸-۳۸-۰
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
موضوع	:	موسیقی برای سه‌تار — پارتیسیون
موضوع	:	Setar music -- Scores and parts
موضوع	:	موسیقی ایرانی. ماهور — پارتیسیون
موضوع	:	Music, Iranian. Mahur -- Scores *
موضوع	:	موسیقی ایرانی. همایون — پارتیسیون
موضوع	:	Music, Iranian. Homayun -- Scores *
موضوع	:	موسیقی ایرانی. دستگاه‌ها — ردیف — پارتیسیون
موضوع	:	Music, Iranian. Dastgah -- Radif -- Scores and Parts *
رده‌بندی دیویی	:	۷۸۹/۷۲۳
رده‌بندی کنگره	:	MT ۶۵۴ / س. ۱۳۹۷ ۹۴م
شماره‌ی کتابشناسی ملی	:	۵۲۴۷۶۴۹

مؤسسه فرهنگی - هنری ماهور
تهران، پل چوب، خیابان - رقی، شماره ۴۲، طبقه همکف
کدپستی ۱۶۱۱۰، صندوق پستی ۴۷۷-۱۹۵۷۵
تلفن: ۷۷۶۰۱۰۲۰ فکس: ۷۷۵۰۶۵۵۳
www.mahoor.com
info@mahoor.com

دوره اول سه تار
ردیف استاد ابوالحسن صبا
دستگاه‌های ماهور و همایون

ویرایش
حسین مهرانی

گرافیک جلد سارا موسوی
نت‌نگاری شکبیا جوانمرد
چاپ اول ۱۳۹۷
تعداد ۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی باران
چاپ و صحافی پژمان

© حق چاپ محفوظ است.

شابم: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۲۸-۳۸-۰۰ ISMN: 979-0-802628-38-0

فهرست

۷		مقدمه
۸		نشانه‌ها و اختصارات
۱۳		دستگاه ماهور
۱۴		چهار مضرب
۲۰		درآمد بنفشه
۲۲		درآمد قدیم
۲۳		خسروانی
۲۴		مجلس آروز
۲۵		درآمد دلکش
۲۶		چهار مضرب
۲۸		دلکش
۳۰		نهییب
۳۲		عراق
۳۳		محیر
۳۳		آشوراوند
۳۳		اصفهانک
۳۴		بسته نگار
۳۴		حزین
۳۵		کرشمه
۳۶		زنگوله
۳۷		راک
۳۸		صفیر راک
۳۹		راک عبدالله
۴۰		فروود
۴۱		دستگاه همایون
۴۲		چهار مضرب
۴۴		مقدمه
۴۶		درآمد چهارگاه
۴۶		مَوالیان

۴۷	درآمد اول
۴۸	درآمد دوم
۴۹	زنگ شتر
۵۰	چکاوک
۵۲	طرز
۵۲	فروود
۵۴	بیداد
۵۵	پنجه موره
۵۶	نی داوود
۵۷	فروود
۵۹	باوی
۵۹	چهار مضراب
۶۱	ابوالچپ
۶۲	لیلی و مجنون
۶۳	راوندی
۶۴	نوروز عرب
۶۵	نوروز صبا
۶۶	نوروز خارا
۶۸	نفیر فرنگ
۶۹	فرنگ
۷۰	شوشتری
۷۱	راز و نیاز
۷۲	بختیاری
۷۲	مؤالف
۷۳	فروود

مقدمه

این کتاب که شامل دستگاه‌های سه‌تار و همایون است قبلاً توسط ابوالحسن صبا نگارش و توسط منتخب صبا - با عنوان دوره‌ی اول سه‌تار و همایون - منتشر شده است. وجود کاستی‌هایی چون عدم وضوح جمله‌بندی‌ها و دسته‌بندی‌های متیف‌ها در دیگوار مللر، اشتباه بودن انگشت‌گذاری‌ها و مشخص نبودن مضارب‌ها در جاهایی و همچنین نامفهوم بودن تکنیک‌ها مانند ریز، تکیه، تریل، کندن، شلال و غیره که در کتاب صبا هیچ توضیحی برای‌شان نیامده است باعث شده این کتاب ضمن تجدید چاپ، بازنگری شود. به عنوان مثال نشانه‌ی تکیه برای سه نوع تکنیک کندن، تکیه و تریل به کار گرفته شده و مشخص نیست در کجا و از کدام یک از این تکنیک‌ها باید استفاده شود. شرح این موضوع در بخش نشانه‌ها آمده است.

با توجه به اینکه ردیف سه‌تار صبا توسط خود استاد ارائه شده، توضیح و تشریح موارد یادشده به صورت قطعی کاری بسیار دشوار است. بنابراین با توجه به اجرهای صبا، تکنوازی‌ها و نمونه‌های ضبط شده از آثار او سعی کردم موارد مذکور را تا حدودی روشن سازم و مطالبی را که به نظر من رسیده است مطرح کنم تا هنرجویان و نوازندگان بتوانند از آن بیشتر بهره‌مند شوند.

از مدیر محترم موسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور جناب محمد موسوی به خاطر انتشار این اثر نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

حسین مهران‌ی

۱۳۹۷